

STORTINGET

Lovvedtak 123

(2020–2021)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 517 L (2020–2021), jf. Prop. 111 L (2020–2021)

I Stortingets møte 27. mai 2021 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i universitets- og høyskoleloven, utdanningsstøtteleven, fagskoleloven og yrkeskvalifikasjonsloven mv. (formål og oppgaver for universiteter og høyskoler, studentrettigheter, fagskoleutdanningens omfang, behandling av personopplysninger, yrkeskvalifikasjoner fra tredjeland mv.)

I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa skal § 3-4 a lyde:

§ 3-4 a Godkjenning av utanlandsk fagopplæring

NOKUT avgjer etter søknad frå enkeltpersonar om utanlandsk fag- eller yrkesopplæring skal godkjennast som sidestilt med norsk fag- eller sveinebrev eller vitnemål. Opplæringa er sidestilt når ho har same nivå og omfang som den norske vidaregåande opplæringa, og inneheld mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget.

Ved vurdering av søknad om godkjenning av utanlandsk fag- og yrkesopplæring etter første ledd kan det behandlast personopplysningar som nemnt i personvernforordninga artikkel 9 og 10.

Det kan fattast vedtak om godkjenning ved heilt eller delvis automatisert saksbehandling. Søkjaren kan krevje at vedtaket skal overprøvast manuelt av NOKUT.

NOKUT kan dele fødselsnummer, D-nummer og informasjon om at ein person har godkjenningsvedtak hos NOKUT, automatisk med ein portal for deling av vitnemål og dokumentasjon om oppnådd kompetanse, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-14. Vedtak kan berre delast når den registrerte har bestemt det.

Departementet kan gi forskrift om vilkår for godkjenning, saksbehandling, klage og avgrensing i klageretten.

II

I lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 1-1 skal lyde:

§ 1-1 Formålet med universiteter og høyskoler

Universiteter og høyskolars formål er å

- tilby høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå.
- utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå.
- formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.
- bidra til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig utvikling.

§ 1-2 femte og sjette ledd skal lyde:

(5) Loven gjelder for universiteter og høyskoler med virksomhet i riket. Loven gjelder også for utdanning som foregår delvis i utlandet, så lenge utdanningen, inkludert tildeling av grader og avvikling av eksamen, har en tydelig tilknytning til virksomheten i Norge. Kongen kan bestemme at virksomhet som utføres utenfor riket, helt eller delvis, skal omfattes av lovens bestemmelser.

(6) *Loven gjelder for Svalbard og Jan Mayen hvis ikke annet fastsettes av Kongen. Kongen kan fastsette særlige regler under hensyn til stedlige forhold.*

§ 1-3 skal lyde:

§ 1-3 *Universiteter og høyskolars oppgaver*

Universiteter og høyskoler skal

- a) tilby høyere utdanning basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap
- b) utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid
- c) bidra til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid
- d) bidra til livslang læring og tilby etter- og videreutdanning
- e) legge til rette for at institusjonens ansatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten
- f) bidra til innovasjon og verdiskaping basert på resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og
- g) samarbeide med relevante aktører på internasjonalt, nasjonalt, regionalt og lokalt nivå for å styrke virksomhetens kvalitet og relevans.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4 *Generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning*

(1) *NOKUT kan, etter søknad fra enkeltpersoner, gi en generell godkjenning av høyere utdanning som er gjennomført i utlandet, slik at utdanningen i nivå og omfang godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning, jf. §§ 3-1 og 3-2.*

(2) *Vedtak om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning skal være i samsvar med Lisboakonvensjonen.*

(3) *Vedtak om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning kan bare påklages av søkeren. Klagenemnda kan ikke overprøve NOKUTs vurdering av den avlagte utdanningens nivå og omfang.*

(4) *Ved vurdering av søknad om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning etter første ledd kan det også behandles personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10.*

(5) *Det kan fattes vedtak om godkjenning ved helt eller delvis automatisert saksbehandling. Søkeren kan kreve at vedtaket overprøves manuelt av NOKUT.*

(6) *NOKUT kan dele fødselsnummer, D-nummer og informasjon om at en person har godkjenningsvedtak etter første ledd, automatisk med en portal for deling av vitnemål og dokumentasjon om oppnådd kompetanse, jf. § 4-14 første ledd. Vedtak kan bare deles når den registrerte har bestemt det.*

§ 3-5 skal lyde:

§ 3-5 *Faglig godkjenning av utenlandsk høyere utdanning*

(1) *Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne loven, kan, etter søknad fra enkeltpersoner, godkjenne bestått utenlandsk høyere utdanning som del av søkerens studium ved institusjonen.*

(2) *Godkjenningen er en faglig vurdering av om studenten har oppnådd et bestemt faglig nivå, det vil si et læringsutbytte tilsvarende det som er fastsatt for de aktuelle emnene ved studiet ved institusjonen. En slik godkjenning innebærer at studenten ikke må ta tilsvarende eksamen, emne eller utdanning på nytt, og at studenten skal få uttelling i studiepoeng tilsvarende dette faglige nivået.*

(3) *Ved godkjenning av utenlandsk høyere utdanning fra en stat som har ratifisert Lisboakonvensjonen, skal utdanningsinstitusjonen godkjenne den utenlandske høyere utdanningen, med mindre institusjonen kan påvise betydelige forskjeller mellom utdanningen som det er søkt om godkjenning for, og utdanningen den sammenlignes med.*

Nye §§ 3-5 a til 3-5 h skal lyde:

§ 3-5 a *Faglig jevngodhetsvurdering av fullført grad fra utenlandsk høyere utdanning*

(1) *Universiteter og høyskoler som er institusjonsakkrediterte, kan, etter søknad fra enkeltpersoner, avgjøre om en fullført grad tatt ved et utenlandsk universitet eller høyskole er faglig jevngod med et studium ved institusjonen.*

(2) *Godkjenning etter første ledd gir rett til å bruke tittelen som er fastsatt for studiet som utdanningen er jevnført med.*

§ 3-5 b *Faglig vurdering av udokumentert utenlandsk høyere utdanning*

Universiteter og høyskoler som er institusjonsakkrediterte, kan, etter søknad fra enkeltpersoner, godkjenne en utenlandsk høyere utdanning som helt eller delvis ikke kan dokumenteres. Det kan kreves at søkeren avlegger prøve til kontroll av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

§ 3-5 c *Faglig vurdering av utenlandsk doktorgrad – rett til å kreve vederlag*

Styret ved institusjonen kan bestemme at søkere skal betale et vederlag som dekker institusjonens utgifter til faglig vurdering av utenlandsk doktorgrad. Det kan ikke kreves vederlag for faglig vurdering når personen søker en utlyst stilling ved institusjonen.

§ 3-5 d *Utdanninger akkreditert etter privathøyskoleloven eller tidligere ordninger*

Utdanninger som er akkreditert etter den tidligere privathøyskoleloven eller tidligere ordninger for akkre-

ditering av høyere utdanning, likestilles med akkreditert utdanning etter denne loven.

§ 3-5 e *Faglig godkjenning av utdanning fra annen institusjon som er regulert av denne loven*

(1) Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne loven, skal, etter søknad fra enkeltpersoner, godkjenne beståtte studier, emner, fag, eksamener eller prøver fra andre utdanningsinstitusjoner som er regulert av denne loven, som del av søkerens studium ved institusjonen, med samme antall studiepoeng. Dette skal skje i den utstrekning de oppfyller de faglige kravene til en bestemt eksamen, et bestemt emne, en bestemt utdanning eller en bestemt grad ved institusjonen.

(2) Godkjenningen er en faglig vurdering av om studenten har oppnådd et bestemt faglig nivå. Det innebærer at læringsutbyttet må tilsvare det som kreves for tilsvarende emner for det aktuelle studiet ved institusjonen. En slik godkjenning innebærer at studenten ikke må ta tilsvarende eksamen, emne, utdanning eller grad på nytt.

(3) Institusjonen som godkjenner, skal sikre at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold innenfor samme grad.

§ 3-5 f *Faglig godkjenning av utdanning som ikke er regulert av denne loven, og av dokumentert realkompetanse*

(1) Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne loven, kan, etter søknad fra enkeltpersoner, godkjenne bestått utdanning fra norske utdanningsinstitusjoner som ikke er regulert av denne loven, og utenlandsk utdanning som ikke er høyere utdanning, samt dokumentert realkompetanse, som del av søkerens studium ved institusjonen.

(2) Godkjenningen er en faglig vurdering av om studenten har oppnådd et bestemt faglig nivå, det vil si et læringsutbytte tilsvarende det som kreves for de aktuelle emnene. En slik godkjenning innebærer at det gis uttelling i studiepoeng tilsvarende dette faglige nivået.

§ 3-5 g *Forskrifter om godkjenning*

Departementet kan gi forskrift om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning, norsk høyere utdanning, annen utdanning og dokumentert realkompetanse. Departementet kan også gi forskrift om saksbehandling og klageadgang.

§ 3-5 h *Samordning av vedtak om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning*

NOKUT og institusjonene etter denne loven skal samordne sin praksis om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning etter §§ 3-4, 3-5, 3-5 a og 3-5 b. Vedtakene skal registreres i et felles register for godkjenning av utenlandsk utdanning. Departementet gir forskrift

om nærmere regulering av registeret, herunder hvilke personopplysninger som kan registreres.

§ 3-6 tredje ledd skal lyde:

(3) Departementet kan i forskrift fastsette at institusjonene i særskilte tilfeller kan *gi dispensasjon fra bestemmelsen om generell studiekompetanse*.

§ 3-9 andre ledd skal lyde:

(2) Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatens selvstendige arbeid i høyere grad. *Det skal være minst to sensorer ved alle vurderinger der det brukes gradert karakterskala A til F. Minst én av sensorene skal være uten tilknytning til den delen av utdanningen der vedkommende skal være sensor.* Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning til alle eksamener.

§ 4-1 skal lyde:

§ 4-1 *Studentorgan*

(1) *Studentene kan* opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre. Tilsvarende kan studenter ved den enkelte avdeling eller grunnenhet opprette et studentorgan for denne.

(2) *Det skal avholdes valg blant studentene til organet som er nevnt i første ledd første punktum.*

(3) Institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Omfanget av tilretteleggingen skal *dokumenteres av institusjonen.*

(4) Studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene på det aktuelle nivå.

§ 4-3 skal lyde:

§ 4-3 *Læringsmiljø*

(1) Styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. *Utformingen av det fysiske læringsmiljøet skal, så langt det er mulig og rimelig, skje i henhold til krav om universell utforming, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 17.* Styret skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet. Styret skal innenfor sitt ansvarsområde arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 13.

(2) *Læringsmiljøet er de forholdene som virker inn på studentenes muligheter til å tilegne seg kunnskap, og som er av betydning for studentenes fysiske og psykososiale helse. I et helhetlig læringsmiljø inngår fysiske, digitale, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold som*

del av det helhetlige læringsmiljøet. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om krav til læringsmiljøet.

(3) *Institusjonene skal ha et læringsmiljøutvalg. Læringsmiljøutvalget skal bidra til at bestemmelsene om læringsmiljø blir fulgt, og sikre studentenes medvirkning i prosessene som berører læringsmiljøet.* Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.

(4) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

(5) Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Retten gjelder tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig byrde for utdanningsinstitusjonen. I denne vurderingen skal det legges særlig vekt på tilretteleggingens effekt for å fjerne barrierer for disse studentene, kostnadene ved tilretteleggingen og institusjonens ressurser. Institusjoner på Svalbard skal så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles i den enkelte utdanningen.

(6) Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i andre ledd overholdes. Arbeidsmiljøloven kapittel 18 om tilsyn og tvangsmidler mv. gjelder tilsvarende så langt det passer. Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om tilsyn og tvangsmidler for å fremme overholdelse av denne paragraf.

(7) *En student har rett til å varsle om kritikkverdige forhold ved institusjonen. Gjengjeldelse mot studenten som varsler er forbudt.*

§ 4-8 skal lyde:

§ 4-8 *Utestenging og bortvisning*

(1) *En student kan bortvises med umiddelbar virkning hvis studenten forstyrrer undervisningen eller medstudenters arbeid.* En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenge ham eller henne fra studiet og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år.

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse

for pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisstudier, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studier med klinisk undervisning og praksisstudier og fratras retten til å gå opp til eksamen i disse studiene ved institusjoner under denne lov i inntil tre år. Institusjonen skal informere Helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.

(3) En kandidat som har opptrådt slik som beskrevet i § 4-7 første eller andre ledd, eller forsettlig har medvirket til dette, kan ved vedtak av institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Slik adgang til utestenging gjelder ikke for stipendiater ansatt ved institusjonen doktorgraden avlegges ved.

(4) Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredels flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Kandidaten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter første ledd er gitt. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen, etter sats fastsatt etter forskrift om salær fra det offentlige til advokater mv. 3. desember 1997 nr. 1441. Finner styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, at det er brukt lengre tid enn hva som er rimelig og nødvendig, kan salæret settes ned. Vedtak om salærnedsettelse kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd.

(6) *Dersom en institusjon omfattet av denne loven oppdager at en student under studiet har brukt falskt vitnemål eller andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, skal forholdet anmeldes til politiet.*

§ 4-9 første ledd skal lyde:

(1) *I studier der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, kan institusjonen kreve at studentene legger fram politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd, ved opptak til og underveis i studiet. I tillegg gjelder særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.*

§ 4-9 andre ledd oppheves.

§ 4-9 tredje ledd blir nytt andre ledd.

§ 4-9 fjerde ledd blir nytt tredje ledd og skal lyde:

(3) Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd eller i politiattester i medhold av første ledd, kan *midlertidig utelukkes* fra praksisstudier eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt, hvis dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet eller behandlingsmiljø for pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre som studenten vil komme i kontakt med i denne forbindelse.

§ 4-9 femte til åttende ledd blir nye fjerde til sjuende ledd.

§ 4-14 skal lyde:

§ 4-14 *Portal for deling av vitnemål og dokumentasjon av kompetanse*

(1) En portal for deling av vitnemål og dokumentasjon av kompetanse skal sikre sannferdig informasjon om vitnemål, karakterer, annen dokumentasjon av oppnådd kompetanse og vedtak om godkjenning av utenlandsk utdanning og opplæring. Den skal også forhindre bruk av forfalskede dokumenter.

(2) I portalen kan det behandles fødselsnummer, D-nummer og informasjon om den eller de institusjoner, forvaltningsorganer, organisasjoner og andre som i sine databaser har opplysninger om en persons vitnemål, kompetanse m.m., så langt den avgivende part har lov til å dele slik informasjon med portalen.

(3) Den registrerte bestemmer hvem som skal få tilgang til informasjonen gjennom portalen, hvilken informasjon de skal få tilgang til, og for hvilket tidsrom.

(4) Dokumentasjon som deles via portalen, kan bare verifiseres i sin opprinnelige digitale form.

(5) Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er behandlingsansvarlig for personopplysningene i portalen.

Ny § 4-14 a skal lyde:

§ 4-14 a *Deling av opplysninger om vitnemål og karakterer fra universiteter og høyskoler*

Universiteter og høyskoler kan dele en persons fødselsnummer, D-nummer og informasjon om at institusjonen har opplysninger om personens utdanningsresultater, automatisk med en portal for deling av vitnemål og dokumentasjon av kompetanse, jf. § 4-14. Vitnemål og karakterer oppnådd ved utdanningsinstitusjonen kan bare deles når den registrerte har bestemt det.

§ 6-4 skal lyde:

§ 6-4 *Åremål*

(1) Ansettelse på åremål kan benyttes for:

- a) rektor
- b) prorektor
- c) leder for avdeling og grunnenhet
- d) studentombud

e) postdoktorstillinger

f) stipendiater

g) vitenskapelige assistenter

h) spesialistkandidater

i) undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet

j) stilling på innstegsvilkår

(2) Åremålsperioden etter første ledd bokstavene a til c, skal være fire år. Ingen kan være ansatt på åremål etter bokstavene a og b i en sammenhengende periode på mer enn åtte år, og ikke mer enn tolv år etter bokstav c. Når særlige grunner taler for det, kan departementet, etter forslag fra styret, fastsette en annen åremålsperiode enn fire år.

(3) Åremålsperioden for ansatte nevnt i første ledd bokstavene d og i, kan være fire til seks år. Ingen kan være ansatt på åremål etter denne bestemmelsen i en sammenhengende periode på mer enn tolv år.

(4) For stillinger etter første ledd bokstavene e til h gir departementet forskrift om varighet, arbeidets omfang og innhold, og om adgangen til å fornye ansettelsesforholdet. Departementet kan gi forskrift om beregning av ansettelsestid for stipendiater etter statsansatte-loven § 9.

(5) For stillinger etter første ledd bokstav j kan departementet fastsette forskrift om vilkår for å ansette i stillingen og varighet. Oppnås de fastsatte kompetansekravene, skal vedkommende ansettes i fast stilling ved utløpet av åremålsperioden.

§ 7-1 skal lyde:

§ 7-1 *Egenbetaling*

Statlige universiteter og høyskoler kan ikke kreve betaling fra studenter for ordinære utdanninger som fører fram til en grad eller yrkesutdanning. Departementet kan i særskilte tilfeller, etter søknad, godkjenne unntak fra denne bestemmelsen.

Departementet kan gi forskrift om universiteter og høyskolars adgang til å ta betaling fra studenter og til å kreve inn andre utgifter i tilknytning til studiene.

§ 7-8 skal lyde:

§ 7-8 *Rapportering til database for statistikk om høyere utdanning*

(1) Personopplysninger som nevnt i annet og tredje ledd kan behandles i en database for statistikk om høyere utdanning for å legge til rette for å utarbeide statistikk, og å gjennomføre utredninger og forskning, og for departementets forvaltning og styring av høyere utdanning.

(2) For søkere til og studenter ved universiteter og høyskoler kan følgende personopplysninger behandles:

- a) fødselsnummer
- b) midlertidig fødselsnummer

- c) navn
- d) statsborgerskap
- e) opplysninger knyttet til utdanning fra universiteter og høyskoler som studieprogresjon og karakterer
- (3) For doktorgradskandidater og ansatte ved universiteter og høyskoler kan følgende personopplysninger behandles:
  - a) fødselsnummer
  - b) midlertidig fødselsnummer
  - c) ID-type og ID-nummer
  - d) navn
  - e) statsborgerskap
  - f) opplysninger knyttet til stillingsforhold og finansiering av stillingen

(4) Departementet kan pålegge universiteter og høyskoler å rapportere personopplysninger som nevnt i annet og tredje ledd til databasen for statistikk om høyere utdanning, og at rapportering av opplysningene skal skje elektronisk.

(5) Personopplysningene i databasen kan utleveres og sammenstilles til forskning og utredning i samsvar med formålet i første ledd. Opplysningene kan også utleveres til andre departementer og statlige organer som etter personopplysningsloven har adgang til å behandle slike opplysninger.

(6) *Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er ansvarlig for driften av databasen og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i denne.* Departementet kan gi forskrift om behandlingen av opplysninger i databasen.

§ 10-2 fjerde ledd skal lyde:

(4) *Hvis styret har bestemt at rektor skal velges, skal stemmene ved opptelling vektes slik at stemmene til de ansatte vektes 70–75 prosent og stemmene til studentene vektes 25–30 prosent.* Foretas valget i særskilt valgfor-samling, skal denne ha en tilsvarende sammensetning.

III

I lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte gjøres følgende endringer:

Nytt kapittel V skal lyde:

Kapittel V Behandling av personopplysninger

§ 20 Behandling av personopplysninger

Lånekassen kan behandle personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når det er nødvendig for å forvalte rettigheter eller plikter fastsatt i eller i medhold av denne loven. Dersom Lånekassen skal hente inn personopplysninger fra andre enn søkeren eller låntakeren selv, må vilkårene i § 21 være oppfylt.

Lånekassen kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling av personopplys-

ninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige lov- eller forskriftsvilkår, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling, og den må være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

Departementet gir forskrift om behandlingen av personopplysninger i Lånekassen, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke typer personopplysninger som kan behandles, hvem det kan behandles personopplysninger om, bruk av automatiserte avgjørelser, adgangen til viderebehandling og utlevering.

§ 21 Innhenting av personopplysninger

Dersom det er nødvendig for å forvalte søkerens eller låntakerens rettigheter eller plikter fastsatt i eller i medhold av denne loven, kan Lånekassen hente inn personopplysninger fra andre. Lånekassen skal gis nødvendige opplysninger uten hinder av taushetsplikt.

Departementet gir forskrift om innhenting av personopplysninger, blant annet hvilke personopplysninger som kan hentes inn, hvor de kan hentes fra og om hvilke personer.

§ 22 Utlevering til andre lands offentlige utdanningsstøttemyndigheter

Lånekassen kan uten hinder av taushetsplikt utlevere opplysninger til offentlige utdanningsstøttemyndigheter i en EØS-stat, på Færøyene og på Grønland når det er nødvendig for å kontrollere om en person har mottatt utdanningsstøtte fra Lånekassen og andre lands offentlige utdanningsstøtteordning samtidig. Lånekassen kan utlevere opplysninger om navn, kundenummer, fødselsnummer og hvilket undervisningsår og semester opplysningene gjelder for.

Utleveringen fra Lånekassen kan skje uten hinder av taushetsplikt.

Nåværende kapittel V blir kapittel VI.

Nåværende §§ 20 til 22 blir ny §§ 23 til 25.

Nåværende §§ 24 til 26 blir ny §§ 26 til 28.

IV

I lov 14. desember 2007 nr. 116 om studentsamskipnader skal § 4 nytt tredje ledd lyde:

For institusjoner som var omfattet av universitets- og høyskoleloven før 1. august 2008, kan departementet gi fritak fra kravet om tilknytning til en studentsamskipnad når institusjonen har andre tilfredsstillende velferdsordninger og hensynet til studentsamskipnadsstrukturen tilsier det.

V

I lov 16. juni 2017 nr. 69 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner gjøres følgende endringer:

§ 1 nytt andre ledd skal lyde:

Loven har også som formål å legge til rette for at en yrkesutøver med yrkeskvalifikasjoner fra tredjeland, kan utøve sitt yrke i Norge.

§ 2 nytt tredje ledd skal lyde:

§§ 3, 8, 12, 13 og 15 til 18 gjelder for yrkesutøver med yrkeskvalifikasjoner fra tredjeland, om ikke annet er særskilt bestemt.

Nåværende § 2 tredje ledd blir fjerde ledd.

Nåværende § 2 fjerde ledd blir nytt femte ledd og skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om *yrkesutøver* som har ervervet sine yrkeskvalifikasjoner i et tredjeland, og tredjelandsborgere som omfattes av direktiv 2004/38/EF.

§ 3 bokstav i skal lyde:

i) etableringsstat: den staten hvor yrkesutøveren utøver eller har utøvd sitt yrke, *eller er lovlig etablert med det formål å utøve et yrke*

§ 6 første ledd skal lyde:

For yrker som har vesentlige konsekvenser for *helsen eller sikkerheten til mottakeren av tjenesten*, og som ikke omfattes av automatisk godkjenning etter §§ 9 til 11, kan den ansvarlige myndigheten kontrollere yrkesutøverens kvalifikasjoner før vedkommende kan utøve yrket i Norge.

§ 8 andre ledd første punktum skal lyde:

En yrkesutøver som *har rett til å utøve yrket* i en annen EØS-stat eller Sveits, har rett til å utøve et lovregulert yrke i Norge på lik linje med en yrkesutøver som har ervervet sine yrkeskvalifikasjoner i Norge.

§ 13 skal lyde:

§ 13 *Særlige saksbehandlingsregler for etablering*

Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og saksbehandlingsfrister om etablering.

VI

I lov 8. juni 2018 nr. 28 om høyere yrkesfaglig utdanning gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

§ 4 *Grunnleggende krav til fagskoleutdanning*

Fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning som ligger på nivå over videregående opplæring. Fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk

for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak.

Fagskoleutdanning skal være praksisnær og imøtekomme behovet for kvalifisert arbeidskraft i samfunnet.

Fagskoleutdanning skal bygge på kunnskap og erfaring fra ett eller flere yrkesfelt og være i samsvar med relevante pedagogiske, etiske, kunstfaglige og vitenskapelige prinsipper.

Ny § 4 a skal lyde:

§ 4 a *Krav til fagskoleutdanningens innhold og omfang*

Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer *inntil* to års utdanning på fulltid. Departementet kan, etter søknad fra styret for fagskolen, vedta at det kan gis fagskoleutdanning som i innhold og omfang tilsvarer *inntil* tre års utdanning på fulltid. Departementet kan gi forskrift om krav til innhold og omfang for treårige fagskoleutdanninger.

For å få akkreditert utdanninger på mindre enn et halvt års omfang må fagskolen fra før tilby minst én akkreditert fagskoleutdanning på 60 studiepoeng eller mer som det er uteksaminert kandidater fra i minst to år.

Overskriften § 5 skal lyde:

§ 5 *Akkreditering og kvalitetssikring*

§ 5 femte og nytt sjetten ledd skal lyde:

Fagskoler skal ha tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring. Studentevalueringer skal inngå i disse systemene.

Departementet gir forskrift om

- vilkår for akkreditering av fagskoleutdanning
- vilkår for akkreditering av fagområde
- saksbehandlingsregler for NOKUTs akkrediteringsarbeid og
- krav til kvalitetssikringssystemer og kvalitetsarbeid.*

§ 7 skal lyde:

§ 7 *Generell godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning*

NOKUT avgjør etter søknad fra enkeltpersoner om utdanning fra en utenlandsk fagskole eller en annen yrkesfaglig utdanning fra utlandet på tilsvarende nivå, skal gis en generell godkjenning slik at den ut fra nivå og omfang godkjennes som likestilt med akkreditert fagskoleutdanning. Klageinstansen kan ikke overprøve NOKUTs vurdering av den avlagte utdanningens nivå og omfang.

Ved vurdering av søknad om godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning etter første ledd kan det også behandles personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10.

NOKUT kan fatte vedtak om godkjenning ved helt eller delvis automatisert saksbehandling. Søkeren kan kreve at vedtaket overprøves manuelt av NOKUT.

Dersom NOKUT oppdager at en søker har levert falske vitnemål, andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, skal forholdet anmeldes til politiet.

NOKUT kan dele fødselsnummer, D-nummer og informasjon om at en person har godkjenningsvedtak hos NOKUT, automatisk med en portal for deling av vitnemål og dokumentasjon om oppnådd kompetanse, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-14. Vedtak kan bare deles når den registrerte har bestemt det.

Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang i saker om godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning.

§ 16 første og andre ledd skal lyde:

Opptaksgrunnlaget til fagskoleutdanning er fullført og bestått videregående opplæring. Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse.

Søkere uten fullført og bestått videregående opplæring som er 19 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp til kunstfaglige utdanninger på bakgrunn av opptaksprøve dersom de oppfyller spesielle faglige krav bestemt av fagskolen. Fagskoler må søke departementet for å kunne ta opp søkere etter dette unntaket. Departementet skal fastsette i forskrift hvilke utdanninger som er omfattet av unntaket. Departementet kan gi forskrift om krav som må oppfylles for at en utdanning skal kunne omfattes av unntaket, og en øvre grense for hvor mange som kan tas opp gjennom bruk av unntaksordningen over en bestemt periode.

Ny § 16 a skal lyde:

§ 16 a Bruk av falske dokumenter ved opptak til utdanninger

Bruk av falske vitnemål eller andre falske dokumenter ved opptak til fagskoler er forbudt. Tilsvarende gjelder for dokumenter utstedt av falske institusjoner.

Dersom en fagskole eller Samordna opptak oppdager at en søker har levert falske vitnemål eller andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt av falske institusjoner i forbindelse med opptak til utdanning, skal forholdet anmeldes til politiet.

Den som har søkt opptak til utdanning etter § 16 ved bruk av falske vitnemål eller andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, vil få dokumentene inndratt og vil ikke gis opptak til utdanning ved fagskolen i inntil ett år. Vedtak om inndragning og vedtak om karantenetid etter denne bestemmelsen treffes av styret selv eller institusjonens klagenemnd med to tredjedels flertall. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av departementet, jf. § 20 femte ledd, er klageinstans.

Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om hva som anses som falske vitnemål, fal-

ske dokumenter og dokumenter utstedt fra falske institusjoner etter denne loven.

§ 24 nytt sjuende ledd skal lyde:

Dersom fagskolen oppdager at en søker eller student har levert falske vitnemål, andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt av falske institusjoner, jf. første og tredje ledd, skal forholdet anmeldes til politiet.

§ 27 skal lyde:

§ 27 Krav om politiattest

I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene legger frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak og underveis i slike utdanninger.

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.

Den som ikke fremlegger politiattest etter reglene i denne bestemmelsen og fagskoleforskriften kapittel 4, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Det kan gjøres unntak fra dette dersom årsaken til at søkeren eller studenten ikke fremlegger politiattest ligger utenfor vedkommendes kontroll.

Studenter som ikke kan delta i obligatorisk praksisopplæring eller i klinisk undervisning etter denne bestemmelsen, får ikke vitnemål for fullført grad eller utdanning.

En student som er dømt eller har vedtatt et forelegg for et straffbart forhold som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd eller i regler om krav til politiattester som nevnt i andre ledd, kan utestenges fra praksisstudier eller klinisk undervisning. Studenten kan bare utestenges hvis deltakelse i praksisstudier eller klinisk undervisning må regnes som uforsvarlig på grunn av den kontakten studenten da får med mennesker.

En student som er siktet eller tiltalt for et straffbart forhold som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd eller i regler om krav til politiattester som nevnt i andre ledd, kan utestenges fra praksisstudier eller klinisk undervisning inntil en rettskraftig dom foreligger, eller til saken er henlagt. Studenten kan bare utestenges hvis deltakelse i praksisstudier eller klinisk undervisning må regnes som uforsvarlig på grunn av den kontakten studenten da får med mennesker.

Styret avgjør om en student skal utestenges fra klinisk undervisning eller praksisstudier. Vedtaket skal fattes på grunnlag av uttalelse fra fagskolen. Et vedtak om å utestenge en student etter denne bestemmelsen skal fattes med minst to tredjels flertall.

En student kan klage på et vedtak om utestenging etter denne bestemmelsen. Departementet eller det na-

sjonale klageorganet for fagskoleutdanning er klageinstans, jf. § 20 femte ledd.

Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i saker om *innhenting og behandling av politiattest*.

§ 41 skal lyde:

§ 41 *Deling av opplysninger om vitnemål og karakterer*

Fagskoler kan oversende vitnemål og karakterer til den nasjonale databasen for vitnemål og dokumentasjon av kompetanse, jf. opplæringslova § 3-14 andre ledd jf. første ledd.

Fagskoler kan dele en persons fødselsnummer, D-nummer og informasjon som kan identifisere at den nasjonale databasen som nevnt i første ledd eller fagskolen har opplysninger om personens utdanningsresultater, automatisk med en portal for deling av vitnemål og dokumentasjon om oppnådd kompetanse, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-14. Opplysninger om vitnemål og karakterer kan bare deles når den registrerte har bestemt det.

§ 42 skal lyde:

§ 42 *Rapportering til database for statistikk om fagskoleutdanning*

Personopplysninger som nevnt i annet og tredje ledd kan behandles i en database for statistikk om fagskoleutdanning for å legge til rette for å utarbeide statistikk og gjennomføre utredninger og forskning, og for departementets forvaltning og ansvar for fagskoleutdanning.

For søkere til og studenter ved fagskoler kan følgende personopplysninger behandles:

a) fødselsnummer

b) midlertidig fødselsnummer

c) navn

d) statsborgerskap

e) opplysninger knyttet til utdanningen som studieprogresjon og karakterer.

For ansatte ved fagskoler kan følgende personopplysninger behandles:

a) fødselsnummer

b) ID-type og ID-nummer

c) navn

d) statsborgerskap

e) opplysninger knyttet til stillingsforhold og finansiering av stillingen.

Fagskoler skal rapportere personopplysninger som nevnt i annet og tredje ledd til databasen for statistikk om fagskoleutdanning. Departementet kan fastsette frister for rapporteringen, og at rapporteringen skal skje elektronisk. Departementet kan gi fagskoler fritak fra plikten til å rapportere opplysninger om søkere.

Personopplysningene i databasen kan utleveres og sammenstilles til forskning og utredning i samsvar med formålet i første ledd. Opplysningene kan også utleveres til andre departementer, statlige organer og fylkeskommuner som etter personopplysningsloven har adgang til å behandle slike opplysninger.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er behandlingsansvarlig for personopplysningene i databasen. Departementet kan gi forskrift om behandlingen av opplysninger i databasen.

VII

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. De ulike bestemmelsene kan settes i kraft til forskjellig tid.

Tone Wilhelmsen Trøen

president

